

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS DOBLE PREU

ANTONI LOPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

El pròxim dissapte, 11 de Febrer

Aniversari de la proclamació de la República Espanyola

LA CAMPANA DE GRACIA

8 páginas * 111 DE FEBRER!! * 10 céntims

PUBLICARÀ NÚMERO EXTRAORDINARI

DE DIJOUS A DIJOUS

V ELS HI AQUÍ que ja tenim una nova compostura ministerial: unes altres mitjans solas y tan lògues, però fets ab cuyo vell y de desetxo.

Segons les estadístiques de un periódich conservador, D. Alfonso XIII als tres anys escassos de renyat ja ha tingut 65 ministres. Això si qu'es anar de pressa: ni en automòbil. D'aquestes 65 se'n contan 21 que ho han sigut per primera vegada adquirint, per aquest motiu, el dret à la cessantia. Tot això hi guanya la nació, que pel mal que pateix, lo que necessita sobre tot son sangoneras.

En Villaverde n' ha recullit quatre dels que estaven á las ordres de D. Marcelo. Per cert que alguns d'ells van provocar la crisi mostrantse partidaris de reobrir las Corts, y ara que's troben presidits per en Villaverde son partidaris de que continuin tancades. El diable entengui la lògica y la conseqüència d'aquesta actitud contradictoria.

Un'altra de las coses més xocants es la desocupació ab que s'han repartit las carteras, sense tenir en compte lo més mínim las aptituds especials de cada un dels favorescutes. Pero la veritat es que si tots ells son ineptes per un igual, lo mateix es que desempenyin una cartera que un'altra. Més que pera gobernar han sigut elegits com á figures decorativas per' ocupar el puesto dels governants. Son figures decoratives, fantotxes, putxinellis; pero que menjan.

El president del ministeri va anar á entrevistar-se ab els caps grossos dels grups de la majoria, pero, segons notícies, no n' va treure massa bonas impre-sions. En Dato va mostrarse molt reservat; en Maura, molt ressentit; en Silvela, molt indiferent.

L'ex-am Toni no ha pogut pahir encare la trastada que li van jugar, y manifesta vius desitjos de desfogarse. Si no s'obran las Corts aviat, convocarà els seus amics y en presència d'ells buydarà'l pap. Pero l' número dels amics d'en Maura va minvant de dia en dia, essent molts els que s'han apartat d'ell desde que se li va trencar el quinqué-ni, per acostar-se al sol que més escalfa. Las credencials y las gangas enganjan més que un ganxo.

Ab motiu de aquestes defecions, el fill d'en Maura l' altre dia va fer una frasse digna del seu papá:—Està vist—digué—qu' entre certa classe de gent es més difícil trobar una persona conseqüent que un bitlet de mil pessetas en la Porta del Sol.

Aquestes paraules retraten al víu l'estat en que s' troba avuy aquella majoria de *alabarderos* desaforats, qu' en la pasada legislatura, aplaudian ab deliri las elucubracions y sofismas del ex-Am Toni. Avuy se disposan á fer de l' ofici ab en Villaverde, olvidant qu' encare no fá mitj any, quan D. Raymundo vā defensar els seus projectes de sanejament de la moneda, en contraposició ab els projectes del ministre de Hisenda, Sr. Osma, l' varen reventar sense contemplacions.

Pero avuy en Villaverde té l' poder: avuy es l' amo sino de las voluntats, de las concupicencies. Bé

es veritat que ni ell mateix se fia massa del apoyo dels seus nous mercenaris, y per aquest motiu no vol sentir parlar tant sols de tornar á obrir las Corts. Díu que necessita temps pera preparar els pressupostos del any 1906 y altres molts projectes que té en mente, y recela que tot això fracassaria, si al reanudarse las tasques parlamentarias, s' entaulés, com no podràs de menos un gran debat polítich, per aclair els enigmas y misteris de las darreras crisis.

A major abundant ha manifestat que gosa de l' omnívora confiança de la corona, deixant entreveure, per si tant l' apuressin, que té á la butxaca el decret de disolució.

Estén, donchs, condemnats á viure baix el domini de una especie de poder personal absolut y arbitrari, sense Parlament que fiscalisi l's actes del govern. En aquest sentit tenen rahó l's que diulen que la solució de l' última crisi ha sigut un verdader cop d' Estat.

Els que han quedat en una situació més ridícula y desairada son els il·liberals de 'n Moret y l's demòcratas de 'n Montero Ríos. ¡Tant felissas que se las prometian! En Romanones que havia apostat mil cigarros de l' Habana, á que formaria part del nou ministeri, se ha quedat compost y sense novia, sense cartera y ab mil cigarros menys.

L' impaciencia que mostravan de pujar al poder avants de que s' efectuassin las próximas eleccions provincials, dat que, segons deyan, necessitaván dirigirlas al objecte de assegurar-se una majoria en el Senat, ha quedat plenament defraudada. Ni han pujat ara, ni entreveuen el moment en que podrán verificarlo... si es que hi arriban á temps.

De acabarlos de desenganyar ens n' hem d' encarrigar els republicans. El desgabell de las situacions monàrquiques, tan effimeras, tan impotents, tan desballastedas, trascendeix de una manera grave y dolorosa en el país, y cal encendre ara més que may en tots els homes de bona voluntat la fe y la confiança en la bondat y l' eficacia de las soluciones republicanas. Ja vindrà l' hora en que l' poble s' decideixi. De la multiplicació dels mals que affligeixen á la patria, n' ha de sortir la suprema salvació.

L' insigne Salmerón acaba de donar la consigna: es hora de parlar poch y de traballar molt.

PEP BULLANGA

Duas crisis

OM si la casualitat se hagués complacut en presentar un contrast *frappant*, han coincidit ab ben pochs días de distancia la presència de dos crisis políticas, ensà y enllà del Pirineu; en la monarquia espanyola y en la República francesa.

Resulta més que curiós interessantíssim examinar algunes de las causas que las han motivadas, y encare més pendre nota de la forma en que han sigut resoltas, ab lo qual se veurà palpablemente que mentre la Fransa regida per las institucions republicanas es una nació que avanza ab pas segur y resolt per las vías del progrés, la pobra Espanya, dominada per la monarqua es un país perdut, que no sab ja ni quin terreno trepitja, ni quin rumbo ha de seguir, rodant á las palpantes per la pendent del precipici.

Motivá la crisi francesa el fet de haverse anat desprendent del bloch republicà que sostinen l' programa radical y la personalitat de 'n Combes, alguns elements disgustats ó escessivament ambiciosos. En Combes tenia cada dia major número d' enemics, com els té tot lluyador que las emprén sense vacilar per la línia recta. A favor de una coalició de tots els elements hostils á la seva política y á la seva persona, sigué elegit president de la Cámara un disident, Mr. Doumer, en contra de Mr. Brisson, patrocinat pel govern. Això li bastó pera demanar un vot de confiança que li sigué otorgat per sols 10 votos de majoria. En cambi l' seu programa radical fou autoritat per un número considerable de vots.

Podia Mr. Combes seguir gobernant, ab més o menos contrarietats, pero preferí sacrificar noblement la seva personalitat al seu programa.

Comprendent que l' fet de haverse valgut dels informes de la masoneria pera republicanizar al exèrcit era lo que li havia restat més forces, per ser l' arma que ab més empenyó esgrimir els seus enemics, destruït aquesta arma dimitint, y deixant que altres homes que no haguessin tingut participació directa en aquell fet tan apassionadament discutit, s' encarreguessin de portar á bon terme el programa radical acceptat per la majoria de la Cámara.

Això erigí noblement l' idea per damunt de las persones.

El cumpliment del programa que comprén en primer terme la separació de las Iglesias del Estat, l' impost sobre la renda y l' establecimiento de caixas de pensió en favor dels obrers inválids, era el peu fort que s' imposava als successors del ministeri dimítent. La Cámara l' volta, el país el demanava, y l' nou govern havia de patrocinarlo sinceramente, dispost á cumplirlo, com sinceramente y ab molta decisió l' hauria cumplert el mateix Mr. Combes.

Que l' nou ministeri s' compongués d' elements més ó menos templats: que tal ó qual grupo parlamentari hi tingüés major ó menor preponderancia importava poch: lo essencial era que acceptés el programa y 's mostrés fermament resolt á portarlo á terme. Y això es lo que ha fet Mr. Rouvier, successor de Mr. Combes, alcansant en aquella mateixa Cámara que sols tingüé 10 votos de majoria per l' anterior ministeri, una majoria de més de 300 vots.

Així es com se solidan las institucions de un poble ben regit. Perque hi ha que tenir en compte que per arribar á un resultat tan extraordinari no ha sigut menester posar en joch las arts de la intriga, ni las artimanías dels arrugos y componendas tras cortina.

La crisi va plantejarse á la llum del dia, en plé Parlament. Mr. Combes acompañá la seva dimissió de una carta al President de la República, modelo de sinceritat y franquesa, posant per damunt de tot

el cumpliment del programa radical acceptat per la Cámara y reclamat per l' opinió. Y 'ls diputats de tots els grups republicans, fins els enemics personals de Mr. Combes, s' han declarat patrocinadors de aquest programa y ajudaran al nou govern á realisar-lo per no divorciar-se de l' opinió pública que l' vol ab vin anhel.

L' opinió á Fransa constitueix la forsa impulsiva del govern de la República. Ab ella 's governa y ab ella 's progressa. La conjura anti-republicana que ja donava per desfet el bloch, y per desorganizada la defensa de las institucions, s' haurá sagut de convencer de la inutilitat dels seus esforços. Després de l' última crisi, y per obra del patriotsme y l' abnegació de Mr. Combes, el bloch republicà s' aixeca avuy més fort y més robust que mai.

• • •

¡Quina diferència ab Espanya!

Aquí, l' opinió es temuda y desdenyada y no se la té per res en compte. La monarqua constitucional pren ayres d' absolutista, jugant ab las camarillas de palacio y ab las oligarquías dels partits dinàstics, quan aqueixas oligarquías y aquellas camarillas no jugan ab ella.

Se feu la crisi Maura, per un motiu apparentment qu' encare no s' ha explicat y que sens dupte no pot explicar satisfactoriament. Se feu á espatllas de las Corts, y las Corts en plenes y necessàries funcions han permanescut desde alashoras tancadas. Era precis aprobar el pressupost, proveir urgentement á la terrible qüestió de las subsistencias, preparar la reforma aranzelaria, empredre obres públiques para conjurar la crisi, y tot s' ha deixat en l' ayre. Las Corts, ab tot y contar ab una immensa majoria conservadora, arrancada de las urras per la trampa y la imposició oficial, no poden reunirse, perque's considera perillós explicar en ellas las causes verdaderes de una crisi ministerial.

Y ab les Corts tancadas se constitueix el ministeri Azcárraga, y á las pocas setmanas el ministeri Azcárraga cau, per no poder decidir si las Corts han de obrir-se novament ó han de continuar tancadas.

Y 's constitueix un ministeri Villaverde, un ministeri presidit per un home fracassat, que cosa de un any enrera queya ab estrépit després de haverse captat las antipatias del pape y l' disgust de tothom, inclús dels elements parlamentaris de la majoria.

Aquest governant funest, terror dels contribuents, única esperança del Banc de Espanya y d' més monopolisadores de la riquesa pública, es l' home que s' ha trobat en aquests moments de desgabell y disolució, pera aparentar que governa, y al cap-de-vall pera no fer res, perque no té programma, ni ideias, ni orientació, ni rumbo; perque no té tampoc apoyo de cap mena, ni en l' opinió, ni en el Parlament; perque fins els seus mateixos afins desdenyan, li mostren els punys y li giran las espatllas.

• Per qué, donchs, acudir á n' ell? Per la mateixa raó que qui no te roba, pren un pellingo qualsevol, pera tapar-se las vergonyas.

Las solucions de l' oligarquia conservadora están completament agotadas: el govern Villaverde es el quart ministeri conservador que 's forma en el curt espai de dos anys, y es un ministeri de recursos, sense finalitat, que no va ni pot anar en lloc.

Acudir á l' oligarquia liberal tampoc es possible en rahó á las terribles enemicistes y á las fondas diferencies que la minan. Fora precis ademés disoldre

las Corts y apelar á unas novas eleccions, y aixó es temible, aixó infundeix un terror pànic en determinades esferas, perque aixó equival á posar de relleu una vegada més la creixent preponderancia del partit republicà en les regions de la nació més vivas, més després, més conscient, més interessadas en treure á la nació del pantano en que per culpa dels governs monàrquics està atascada sense medi de sortirne, com no s' apeli á un canvi de régime.

Vegís la diferencia que hi ha entre la republicana França y la monàrquica Espanya.

A França s' resolt una crisi considerada gravíssima ab la major facilitat. Del canvi de persones ne surt l' afiansament de l' idea concentrada en un programa radical d' emancipació religiosa, de reforma econòmica y de tendencias socials. Un programa eminentment progressiu.

A Espanya, en canvi, vivim en crisi perpetua, ab les Corts tancades, fora del ambient de l' opinió. Mans amagades cambian els ministeris, com se cambian las figuretas de un escenari de fantotxes. Y havent-hi tantas causes de ruïna y descomposició, no surgeix una idea que indiqui propositos de salvar-se, no s' arbitra un plan, no s' combina un programa, com si la vida y la mort ens fossin coses per un igual indiferents.

Cara paguem la nostra imbecil cobardia. Ho dihem no per les classes populars que alentan generosos anhels y faran qualsevol sacrifici si se l's demanava, sino per altres classes més altes, ó que tals se reputan, que tenen ulls y sembla que no hi vejin, que tenen oïdos y sembla que no hi sentin. ¿Qué esperan ja pera sortir del seu marasme?

P. K.

La Revolució á Russia

SEGUREN que reyna la pau á Sant Petersburg; per més que forá més exacte dir que lo que allí impera es el terror y la rabia.

Posada la ciutat en estat de siti y concedit el mando al general Trepof, investit de facultats discrecionals, ha desaparecut per complir la seguretat de las personas. S' efectúan presons á granell. Tot individuo sospitoso de professar ideas liberals corra perill de veures detingut, tancat á la presó de Sant Pere y Sant Pau, y deportat á la Siberia sense formació de causa.

Aquesta repression implacable s' exerceix especialment sobre la gent de vist y de alguna representació en las esferas intel·lectuals: professors, estudiants, escriptors, periodistas, com si s' tractés d' apagar las llums que podrian guiar al poble.

Als traballadors se procura amoixarlos. El Czar, qual monarca imperial apareix espurnejat ab la sanch de tants milers de ignoscents, ha tractat de divorciar als obrers de la santa causa de la Revolució. A tal proposit ha publicat un útusse donant per sentat que 's traballadors havian sigut víctimes de las malas arts dels revolucionaris: que 's havian deixat seduir candorosament pels enemics del ordre públic y del régime vigent. Ecls invita, per tant, a rependre 'ls seus traballs, y 'ls promet per quan ho hajen fet, si son bons minyons, adoptar algunas midas de caràcter social, millorar algúm tant la seva sort.

Aquest document ha sigut acullit ab general escarni. Pera que pogués restablirse l' armonia y la confiança entre l' poble obrer y l' autocràta, fora precis que las víctimes immolades bárbarament en l' horrenda jornada del dia 22, que jauhen colgadas en els cementeris, poguessin recobrar la vida y tornar á ser l' alegría y l' consol de sas familiars. Y com que aixó es impossible, impossible s' fa igualment tota tentativa de reconciliació.

No té, donchs, res d' estrany que la huelga continui en gran escala. Pero l' autocràcia y l' capitalisme estremament units se refian de que la fam dels proletaris operarà en últim extrém el resultat de una sumisió incondicional. En tot cas si l' poble desesperat torna á llançarse al carrer, ja saben com se las han de compondre: els fusells vomitarán de nou la mortandat contra las masses dels familiars.

Aixó sempre que 'ls fusells no s' tornin contra l' amo, que també es cosa que podria ser.

Ara més que mai notan ab alarma las autoritats que aquella salva que l' dia en que s' efectué la bé nedició de las aguas del Neva, omplí l' Palau de hivern de projectils, no sigué un fet casual sino un atentat comès ab tota premeditació. Y aquella canona partí de l' artilleria imperial.

Durant els successos del 22, regiments enters se negaren á fer armas contra l' poble. A Sebastopol hi hagué manifestacions de franca rebeldia. En altres punts s' observà una cosa semblant. Fins entre las tropas de la Mandchuria s' donà l' cas de unitats tècniques que s' negaren á marxar endavant contra l' enemic. Tot aixó revela que pot ampliarse fins á una part considerable del exèrcit el divorci existent entre l' poble y l' autocràta, y l' dia que aixó succeixi la Revolució trobarà l' seu bras executiu.

Els desordres de Sant Petersburg s' han reproduït á Vilna, á Varsovia, á Helsingfors, á Cronstadt y algunas altres ciutats del imperi, sense que la repressió haja sigut tan sangrenta com en la capital, y no per falta de ganas de las autoritats, sino més bé per falta de medis.

Per altra part, en totas las nacions civilitzades s' han realitzat manifestacions de protesta y exercació contra la brutalitat del régime autocràtic. En el Parlament francés las extremadures s' alearen ayradament contra l' infame atentat de Sant Petersburg. Ecls esforços de Delcassé, qu' en sa calitat de ministre dels negocis exteriors no olvida l' aliança franco-russa, no pogueren contenir la indignació dels diputats radicais, á cada instant més frenética y desbordada. Ultimament els més característics representants de tots els grups socialistes francesos, que per diversos motius vivien distan-

cials, han celebrat un meeting de unió, posant de relleu la part activa qu' en lo successor se proposan pendre en l' acció revolucionaria del poble rus.

El mateix moviment de adhesió se nota entre l' socialisme alemany, italià, belga y anglès. A Inglaterra, l' odi y l' antipatia contra el govern autocràtic pren casi un caràcter oficial, en virtut de las trapacerias que 'ls russos han posat en joch, pera descartarse de la responsabilitat que l' esquadra del Báltic va contreure, al atacar als pacífics pescadors d' Hull. S' ha descubert que 'ls agents russos preparavan testimonis falsos, y ab aquest motiu la indignació dels inglesos no té límits.

La noticia de que l' tirà Treppof tractava de acudir de Polavia, portant al suplici, tal com aquest hi portà al infeli Rizal, al eminent novelista Gorki, ha cayut com una bomba en tots els centres intel·lectuals d' Europa. La civilisació moderna tan dignament representada per l' egregi escriptor, no pot consentir que 's consumi un atentat tant brutal y repugnant. En el plat de la balansa de la pública consideració pesa més un Gorki que un Czar y tots els seus esbirros junts.

Aquest moviment que va cundir per tot el mon civilitzat, unit al que s' espandeix per la Russia constitueix una sahó eminentment revolucionaria. L' idea, battejada ab sanch innocent y regada de contínuo amb llàgrimas de dolor y d' ira, germinarà á la fi, sense que puguin contenir el seu escat, ni la repression implacable, ni l' empleo de la forsa bruta. Podrà omniprèst la presone y 'ls presidis, podrá apelar-se á la deportació y hasta al suplici. Tot serà inútil: las ideas son impalpables se cerneixen alegantantes per damunt dels mèrtirs y de las víctimas, y donan sempre un resultat segur: per cada mèrtir, per cada víctima, engendran cent herrores.

P. DEL O.

UNA BONA IDEA

'infatigable diputat Lerroux ha donat la nota justa de lo que pot ferse enguany á Barcelona per solemnizar la memorable fetxa del 11 de Febrer.

No es partidari de aquella banquets conmemoratius sense trascendencia que s' efectuen una vegada al any, com per rutina, imitació més ó menos felis dels que celebraven els bons esparteristas el dia del sant del Avi. Tampoc ho som nosaltres, y en proba de aixó que desde ja fa molts anys temím concretar la costum de no assistir á cap de aquests agapes, qual influència política dura á penas lo que la digestió dels manjars y 'ls ecos dels brindis y discursos.

El Sr. Lerroux n' ha concebut un de banquet: un àpat més que fraternal verdaderament paternal: una expansió qu' entranya una idea tendra y delicada, com totas las que germinan en el seu cor.

Deixemlo parlar, qu' ell ens ho explicará, millor de lo que podríam ferho nosaltres mateixos:

«Fraternidad Republicana obsequiará el domingo, 12 de febrero, á las doce de la mañana, con un modesto banquete, á los republicanos viejos, que llegados á la ancianidad aun son militantes en el partit.

»El cuberto será de tres pessetas. Se ha abierto ya la suscripción y se admiten hasta las cantidades más humildes. El que se suscriba por el importe de un cuberto podrá entregar su tarjeta al anciano del partido que mejor le parezca y adquiere el derecho de servirle á la mesa. El banquete será servido por señoritas y jóvenes republicanos, que quieran rendir este homenaje á los veteranos del partit. Durante la comida el orfeón de Fraternidad cantará su repertorio.

»Desde la mañana hasta las tres de la tarde no se podrá entrar en el local sino con la tarjeta de comensal, con la de camarero voluntario ó con una invitació que costarà 25 céntimos, cuyo importe se destina al banquete mismo.

»La idea envuelve un propósito notabilísimo, de tiernísima y generosa significación.

»Honrar con ese homenaje, en semejante dia á los representantes de aquella raza gloriosa que derribó un tron y proclamó una República, es un modo digno de conmemorar el 11 de Febrero.

»Y eso mismo, hecho en honor de los inválidos del trabajo, es igualmente una buena iniciativa, como el celebrar fiestas escolares los Centros que tengan escuelas y tantas otras que se les ocurrirán á los que quieran apartarse del camino de la rutina.»

Als trenta dos anys de transcorregut aquell memorable succés, res més oportú com que las generacions novas y entusiastas honrin als supervivents que tingueren la gran fortuna de peregrinar part y la desgracia inmensa de veure al poch temps malograds els seus esforços.

Els vecls podrán contar als joves la causa de aquell fracàs. D' existir, com avuy, un núcleo fort, compacte, conscient, resolt á sacrificar petitas diferencies de criteri al bé comú, la República no hauriaçut.

J' benebida sigui l' hora en què sapiguarem concertar la Unió republicana!

Pero l' pensament de n' Lerroux no s' concreta sols á la festa de Fraternidad.

Creu ademés que ha arribat l' ocasió de que 'ls representants en l' Ajuntament del poble republicà de Barcelona se posin en contacte ab els seus electors. A tal efecte invita á cada una de las Juntas dels deu districtes á celebrar un meeting de comunió sincera y franca entre l' poble y 'ls seus representants.

Dihent que l' idea ha sigut magnificament acollida lo mateix pels regidors, que per tots els organismes republicans de aquesta ciutat, quedarán plenament evidenciat el tacte y la pericia ab que l' incansable Lerroux impulsa l' acció republicana del poble barceloní.

BATALLADAS

El Consell regional federalista de Catalunya ha publicat una alocució recomanant als seus correligionaris la conveniència de prendre part en las próximas eleccions provincials.

Veus aquí un párraf del manifiesto:

«No ha de donar instruccions sobre aqueix punt lo Consell, perque la darrera Asamblea federal catalana ja estatut que quedava á la exclusiva resolució dels districtes electorals tot lo referent a eleccions provincials, y ells, per lo tant, son los que han de determinar, allí abont lo partit tinga organiació y forças, las condicions en que el federalisme català ha de intervenir en la lluita, ja hi vagi sol, ja ab coalició, allí hont se crega convenient, ab los nostres afsins. A n' el Consell no li queda cap dute de que tots los correligionaris y tots los organismes fedatris cumpliran ab lo seu deber, veltant pel prestigi del partit y mantenint sempre enlligada la bandera de la Democracia, de la República y de la Federació.»

Anotem ab gust que á lo menos aquesta vegada no s' parla de intel·ligencies ab tals ó quals elements catalanistes.

En cambi tampoc s' indica ab precisió una orientació francament encaminada á concertar aliança ab l' Unió republicana.

Pero no importa. La omissió del Consell regional federalista, la suplirà ab els seus actes els fedatris catalans en sa immensa majoria, per no dir en la seva totalitat.

Ja fa molt temps que tots els que trabajen ab decisió en favor de l' advent de la República, sense distinció de fedatris y no fedatris ens entenem perfectament, sense necessitat de consells de cap Consell més ó menos autoritat.

Per aquests casos els millors concellers son el cor y l' intel·ligencia.

Els duchs de Connaught trobantse á Málaga y volent dirigir-se á Almeria, en lloc de pendre'l tren, van embarcar-se, per haverse's fet entendre que un pont de la línia de Linares á n' aquesta última capital no ofereix la menor seguretat.

A pesar de lo qual cada dia hi passan trens de passatgers. Veritat es que l' dia que ocorri una catàstrofe, podrà dirse parodiant aquella famosa gaceta del Avi Brusí:

«Afortunadamente entre los muertos y heridos no se contaba ningún duque.»

Alguns días despresa de publicat el decret de indult, encare á Barcelona hi havia alguns presos per causas de imprenta.

No s' comprén ni s' explica tal parsimonia.

Tant poc que costa de agafar á un periodista, y tant com li regatejan la llibertat!...»

Quantes coses de interès pel país han quedat en l' ayre á conseqüència de las crisis, que tenen per resultat la formació efímera dels governs!

Entre altres citarem la reforma arancelaria, el tractat de comers ab Suïssa, y la rebaixa que 'l govern acordà estableir en l' importació dels blats extangers.

Tot això desbarata un gran número de càlculs y tira per portas quantiosos interessos.

Las classes neutras, qu' en el mes de abril aclamen esperançades á las institucions, ja poden començar á veure 'ls resultats de la seva candida ceixeria.

No parlém de ideas—tota vegada que las classes neutres las consideran inútils.—Parlém de lo que han de sentir dintre de la butxaca. La buydor del abisme, els efectes de l' asfixia!

Se coneix que l' govern del autocràta volia recobrar el inmens desprestigi en que ha cayut ab motiu de la horrida tragedia de Sant Petersburg, conseguint una victoria á la Mandchuria.

Al efecte va donar ordres á n' en Kropotkin: «Necessito una victoria costi lo que costi.

Pero per lo vist se va desciudar de donarlas als japoñeses:—Sigué complacents,—els havia de dir—deixeuvs derrotar encare que no sigui més que una vegada á la vida.

Ha succehit lo qu' era d' esperar. Ecls russos van pendre l' ofensiva ab decisió fins arribar á Sande pú. Pero allí trobaren al enemic fortament parat, y hagueren d' empedre la retirada, sufrint una pèrdua de 10 mil baixas.

L' àliga dels dos caps s' está lluhint. A Europa ametralla al poble; al Assia fa matar als seus subdits per decenes de milers.

Anant seguit així convertirà l' imperi rus en un imens cementiri. Ay del poble moscovita si no s' apressura á tallarli las alas, el bech y las urpias!

SANTA PERPETUA DE MOGUDA, 27 de janer

El beato Oriol està trayent foix pels caixals. L' ajuntament no 'l vol per mata-sans, de modo que tant ell com el seu conceller, el carcundre Sarret, estan fent molts passos y traballs pera veure si pot arribar a cobrar del municipi, puig no 's cansan de fer visitas á certes persones; pero, quan saben qui son ells, se 'ls treuen del devant ab escusas y bonas paraulas. Ja que tantas ganas te de tenir un empleo 'l nombrarà enterra-morts perque de més sabis que ell ne son. Si no fos tan toca-campanas fóra fácil que la plassa que ell preten y que de tant mal humor 'l fà estar li donessin, pero ara ho té molt mal amanit; així es que tant ell, com en Sarret y demés carcas se 'n poden entornar al llit que aixó es la lluna.

CALASANZ (Huesca), 24 de janer

El dia 15 va venir á donar dues conferencies l' entusiasta propagandista republicà Antoni Pau. Fou tant l' èxit que obtingué que en el moment quedà constituit un Comitè, aliants hi 60 socis.

El senyor rector, cremenat de lo que va d' l' conferència y del resultat de la seva propaganda, s' enfila al cubell el dia 17 y posat á desbaratará tractari de criminal, d' assessir sortit del infern y de mil viegadas pitjor que 'ls que tiran bombas á Barcelona. Avuy l' injuriat ha presentat demanda al jutge y l' proxim 28 se celebrarà un judici de conciliació, en el que 'l furibundo trabucire s' haurà de fecar las paraulas aquellas cap endins de la boca. Acompanyaran en l' acte del judici 'ls 60 aliants al Comitè acabat de formar.

VALLROMANAS, 24 de janer

La Candelera

—Noy, no 'm vingas ab xeringas,
ni demanis mes candelas.
¿Per qué 'n necessitas tantas?
¿Que no 'n tens prou ab las tevas?

Cómm deus riure tú á horas d'ara
al contemplarla instalat
en l'ansia presidencia!
Cómm deus disfrutar, pensant
que sòls fent tres cortesias,
besant un parell de mans
y clavant sis o set guatillas,
tan fàcilment t'has calsat
las botas que 's teus contraris
t' havíen anat birlant
ab las sevas martingalas!...
¡Gosa, diplomàtic gall!
¡Espónjat, il·lustr acródata!
Victorias tan colossals,
únicament las alsancans
els homes com tú, dotats
de reformada epidèrmis
y quicada de gegant...

Pero ara permet que 't digui
doize ó catorze vritats
que, tot y sent coneigudas,
crech que venen molt al cas.
Si al pujá la presidencia
formalment t' has figurat
que vas á arreglar l'Espanya
y á resoldre 'ls complicats
problemas que el marejan,
dech díre per endavant
que t' has errat com un quinto
y que tots els teus traballs,
suposant que tú traballis,
únicament servirán
per demostrar als ulls del poble
la teva incapacitat
y la estupenda frescura
ab que te l'estàs rifant.

Vols sanear la jesseta,
y no la sanejarás
perque 'ls remeys que li faltan
no's troben al teu alcans;
vols normalizar l'Hisenda,
y total lo que farás
serà contractar un empréstit,
deixantnos més enredats
de lo que estém avuy dia;
vols mirar de rebaixar
els impostos que 'ns dessangran,
y no 'n rebaixarás cap;
vols fer un pressupost modelo,
per anar reorganant,
com els nous temps exigeixen,
els serveys en tots els rams,
y 'ns armarás tal pastitzo,
qu'en lloc de reorganizar,
farás més fondo y més ample
el mar d'escoria y de fanch
en el qual, desde Sagunto,
s'está l'país revolcant.

Tenho present, gran Raymundo,
de tots els teus rosats plans,
ni un sol n'arribarà á terme,
ini un, ja t' ho pots apuntar.
Per més que avuy fassis l' home,
donante ayres de Bismarck
y pariant de grans projectes
per esparràr als babaus,
desde ara 't dich que somfas,
que ni sabs d' hont vens ni hont vas
y que durant el teu mando
no farás més que cobrar,
aguantar-te en la maroma
á forsa d' habilitats,
viure entre angunias y sustos
quatre mesos ó mitj any
y caure al fí com un fardo,
el dia que 's teus companys
(parlo de 'n Dato y en Maura)
se cansin de tolerar
que un quidam del teu calibre,
sense mérits, desahuciat
per tota la gent de viso
que no fa vaca ab el Banch,
passi per un estadiata
y talli aquí l' bacallà.

C. GUMA

ENSENYANAS DE LA HISTORIA

SEGONS diuhem els monàrquichs, el govern que tenim á Espanya es purament representatiu; això es, que aquí la que en realitat mana es la nació, encarnada y representada pel Congrés y l' Senat.
Això els monàrquichs ho fan corre y això hi ha

moltes persones que s' ho creuen; pero ¿es en efecte veritat lo que aquests senyors tan seriament ens asseguran?

Això es lo que ara, valentnos dels números, que son una cosa que no admet mistificacions ni tram pas, aném á veure, á fí de que l'lector, tranquilament y ab verdader coneixement de causa, comprensiu 'l valor que s' ha de donar á la afirmació dels monàrquichs y sàpiga lo que en questa ditzosa terra significa el govern representatiu.

Com ningú segurament haurà olvidat, las actuals Corts varen ser elegidas á darrérs d' Abril del any 1903.

El dia 18 de Maig varen reunir-se, y desde aquest moment comença la seva existència, la existència d' aquest cos soberà que, segons els monàrquichs, es el que en realitat gòberna y reggeix la nació.

Congregades per primera vegada el 18 de Maig, quinç temps han estat exercint la seva soberanía? Comensém á pendre notas.

El 18 de Maig s' obran y inauguren las seves funcions.

El dia 17 de Juliol en Silvela s' enfada y dimiteix, y tot extenent la dimisió, las tancas.

Tornan á obrir-se el dia 21 d' Octubre.

Pero compareix Nadal ab las seves imprescindibles vacacions, y el 26 de Desembre tornan á tancar-se.

S' obran per tercera vegada el 25 de Janer del any 1904.

Pero, venen els preparatius del viatge real, y l' dia 24 de Mars quedan altre cop tancadas.

S' ha acabat la passejada regia; en Maura sent desitjos de exhibir davant de la representació nacional tota la magnitud del seu triomfo, y el dia 28 de Maig obra les Corts.

Lo mal es que la calor comensa á apretar, per qual motiu, apenas obertas, el 17 de Juliol torna á tancarlas.

Passa l'estiu, la temperatura es ja dolsa y agrable, y considerantho aixís, s' obran altra volta las Corts el dia 3 d' Octubre.

Pero arriba el 14 de Desembre, á n' en Maura li succeix no se sab qué, y ¡crich crach!, volta á la clau y ja les tornén á tenir tancadas.

Avuy ens trobém á primers de Febrer, y encare continuém del mateix modo: ab un govern molt liberal y molt representatiu, pero ab la representació nacional tancada y barrada.

Ara contém.

Desue l' 18 de Maig del 1903, fetxa de la primera reunió de las actuals Corts, fins al 31 de Janer de 1905, en que, com tothom sab, estém ab las Corts suspesas, ¿quants dies hi van?

Tinguin la bondat de mirarlo, y vejin si no n' hi van 624.

Donchs bé; d' aquests 624 dies, ¿saben quants n' han estat funcionant els dos cossos colegisladors?

300, ¡tres cents!, es a dir molt menys de un any.

D' un país abont las institucions que 'l representan están més de la mitat del temps suspesas, ¿se pot dir ab exactitud que té govern representatiu?

«No es això, més que una organiació verdaderalement parlamentaria, una comèdia ridícula, bona sóls pera cubrir las apariencies y enganyar als bobos qu' encare fan cas de las paraulas?

Y cal tenir present que 'ls nostres comptes no passan del 31 del últim Janer y que 'l senyor Villaverde, ben lluny de pensar en governar ab las Corts obertas, aspira á conservarlas tancadas tot el temps que las circumstancies y la paciencia de las oposicions li permetin.

Davant d' això, ¿s' atrevirán encare els monàrquichs á seguir diuent que 'l govern d'Espanya es representatiu y parlamentari?

¡Parlamentari, sense parlament!... ¡Representatiu sense representació!... ¡Quina farsa!

Y ara aném á un'altra cosa.

Una de las afirmacions que 'ls senyors regeneradors tampoc se treuen may de la boca, es la de que la institució monàrquica es més seria, més ferma, més segura, y estable que la millor república.

Justament casi l'mateix dia en que aquí l' Azcárraga s' retirava y en Villaverde pujava al candelerio, el primer ministre de Fransa, Mr. Combes, dei-

xava també de serho y entregava la governació del Estat á Mr. Rouvier.

La ocasió es, donchs, oportuníssima pera fer comparacions.

Mr. Combes era president del ministeri francés desde l' dia 7 de Juny de 1902: trenta dos mesos s' ha mantingut ferm en el seu puesto.

¿Volen que 'l recordi 'ls cambis de situació que durant aquests trenta dos mesos hi ha hagut á Espanya?

Repasin la següent llista y esgarrifinse:

Al pujar Mr. Combes al poder, aquí teníam de primer ministre en Sagasta.

6 Desembre de 1902: Cau en Sagasta y puja en Silvela.

20 Juliol de 1903: Cau en Silvela y puja en Villaverde.

5 Desembre de 1903: Cau en Villaverde y puja en Maura.

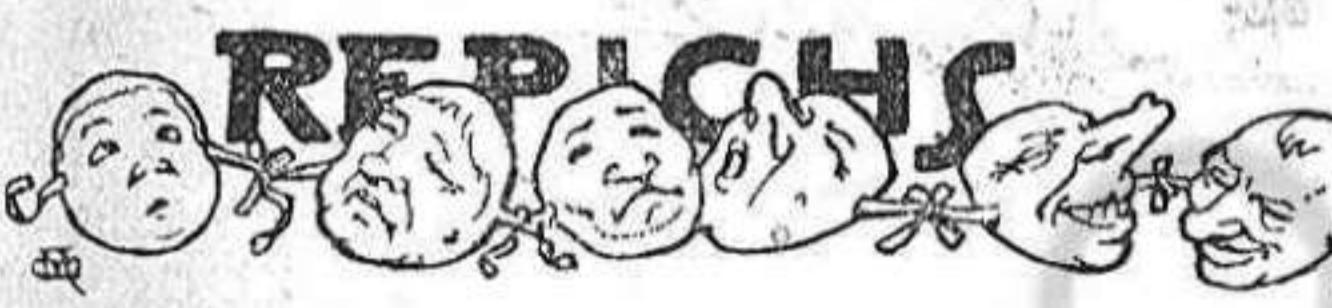
16 Desembre de 1904: Cau en Maura y puja l' Azcárraga.

27 Janer de 1905: Cau l' Azcárraga y torna á pujar en Villaverde.

De manera qu' en l' espai de temps en que Fransa, la republicana Fransa, ha tingut un sol ministeri, Espanya, la monàrquica Espanya, n' ha tingut sis.

¿Pot donar-se una demostració més eloquent de la forsa y estabilitat de la monarquia?

FANTÁSTICH

LLA abont vā en Villaverde no pot faltarhi en García Alix. Per això al pujar el primer al candelerio, tot seguit l'ha fet ministre.

Podrà confiarli la cartera de Gobernació, com la vegada anterior; però va ferho tan malament, que sigué una de las causes determinants de la cayuda del ministeri. Y per aquest motiu li ha confiat la d' Hisenda.

¡En bonas mans ha caygut la pesseta malalta! Com si ho estigués veient: tan bon punt li posi las mans á sobre, la reventa!

• • •

En cambi á n' en González Besada, que diuen qu' es bastant entès en qüestions d' Hisenda, me l'ha nombrat ministre de la Gobernació.

Veritat es que per lo que han de fer, tant es que desempenyin una cartera com un'altra. Al cap de vall els han cridat no per governar sino per fer veure que governan.

Y que vagi rodant la bola... Y que s' acabi d'enfonzar la desgraciada Espanya!

• • •

Una frasse del marqués de la Vega de Armijo:

«En Espanya no existen más que dos peligros, á mi parecer, el automóvil del Rey y el clericalismo.»

Ara no cal sino quedarse esperant á veure quins dels dos produïxen conseqüències més immediates.

• • •

A Viladecans el poble va amotinarse perque'l recor va desmontar el retaule de un altar y ja l' tenia embalat y á punt de treure'l del poble.

Se figurava tothom que se l' volia pulir, y de aquí la indignació general.

Pero l' ensotanat, en lo millor de sos apuros, trobà una escapatoria, assegurant que lo que volia era fer-lo restaurar.

Y 'l retaule s' ha quedat á Viladecans.

• • •

Un polítich expert deya ab aquest motiu:

—Ja ho veu: quan el poble s' hi empunya las restauracions fracassan.

A lo que li vaig respondre:

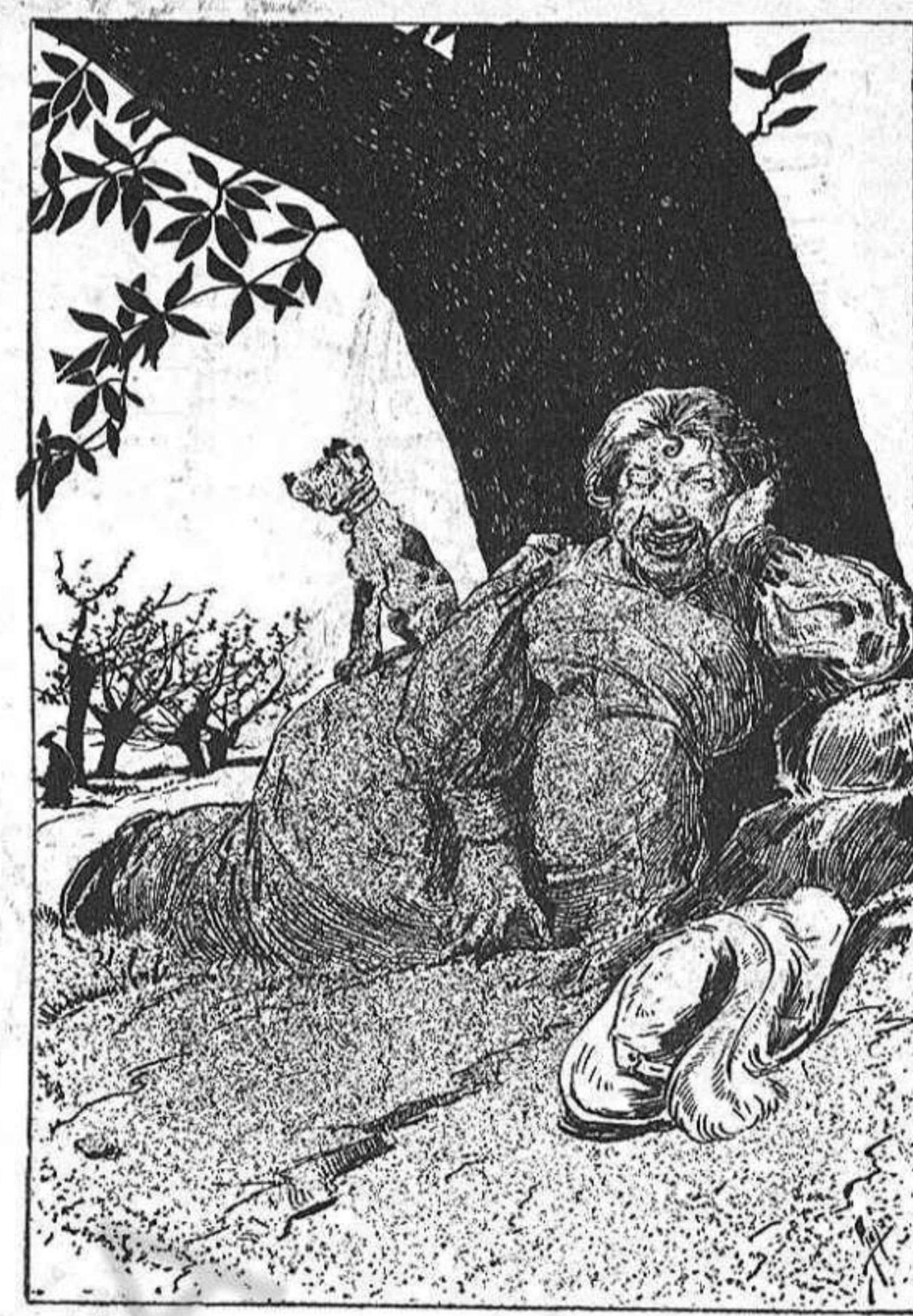
—Sí, senyor, y també fracassan quan s' hi empunyan els restauradors.

• • •

Al conde de San Bernardo, en Villaverde li reservava una cartera per quan estigués bo.

Pero l' conde s' va morir dos dies després de resoldre la crisió, ab lo qual va lograr que 'l declarassin inamovible.

Quadros rurals

El mossén, prenen el sol; ella, esperantlo á l' alsina; el gosset, entre ella y ell.. Qu' es hermosa la familia!

Al veure á n' en Villaverde, que l' va acompañar fins á la seva última morada, algú no va poderse aguantar de dir:

—¡Que les entieren juntos!

L' última moda de las nacions decadents, consisteix en una particularitat molt xocant.

En mudar de ministeris com qui muda de camises.

Y res d' enviarlas á la bugada del Congrés.

Quan no hi ha més remey, precisa tornàrselas á posar, per brutas y esfilaragudas que siguin.

El ministeri Villaverde es el quint que's constitueix en menos de dos anys, dintre de l' actual situació conservadora.

Per lo tant no té cap dret á enfadarse si li diuen qu' es un ministeri de quintos.

De un dels revisters de l' Avi Brusi:

—Y Azcárraga, blanco de todas las miradas, ¿qué hace?

—Continuar como un centinela en el puesto que le han confiado, deseoso de que le relevén, pero resuelto á no abandonar la guardia, en tanto no le indiquen que ya ha cumplido con su deber.

• • •

Ara per fi l' han rellevat.

Y per cert que quan va anarhi en Villaverde á reemplassarlo en la garita, D. Marcelo va donarli 'l sant y senya, qu' es el mateix que venen usant en l' espai de dos anys tots els governs conservadors: «Atiparse forsa.»

Encare no sabem si s' obriran ó no s' obriran las Corts.

D. Marcelo va caure mentres s' ho pensava, y aquesta es l' hora qu' en Villaverde no está encare decidit.

Terrible qüestió que té perturbada la política espanyola!

Y no obstant tan fácil que seria de resoldrel..

Si de mí depengués formaria un ministeri per aquest sol y exclusiu objecte. Y no confaría l'encaixaréch á cap home polítich. ¡No's tracta de determinar si s' han ó no d' obrir las portas de las Corts? Donchs sense pensarm'hi més cridaria á un mestre manyà.

• • •

Una noticia:

«El Sumo Pontífice ha concedido al rey Alfonso de Espanya el título de canónigo de la Basílica Vaticana.»

Canonje y diuen que 's vol casar.

No ho entench.

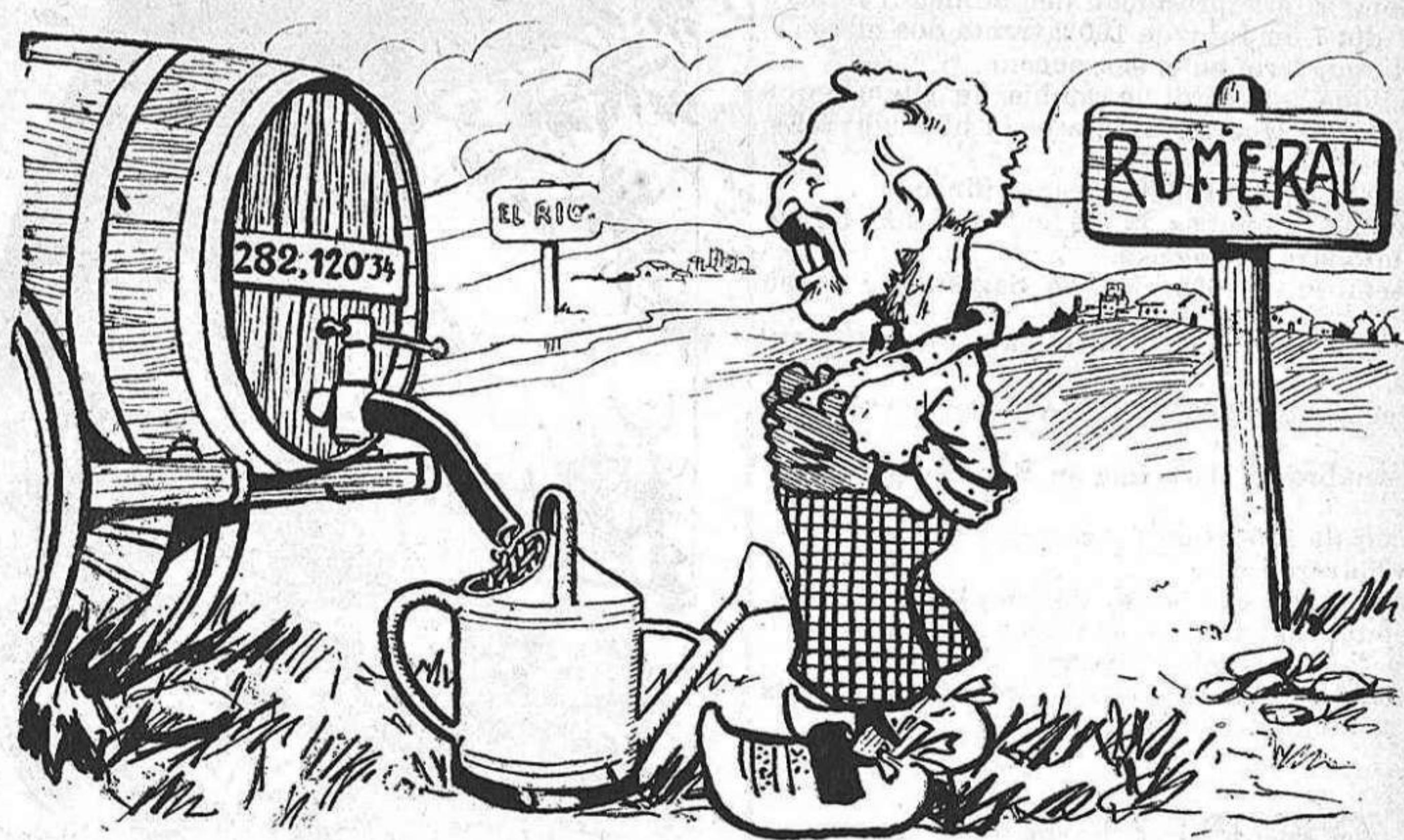
CORRESPONDENCIA

Caballers: M. Casellas, Un taberné, Manuel Sabaté, Jaume S. Vendrellench, Manuel Oní, Pere Bosch, y Pep Martí: No cuela.

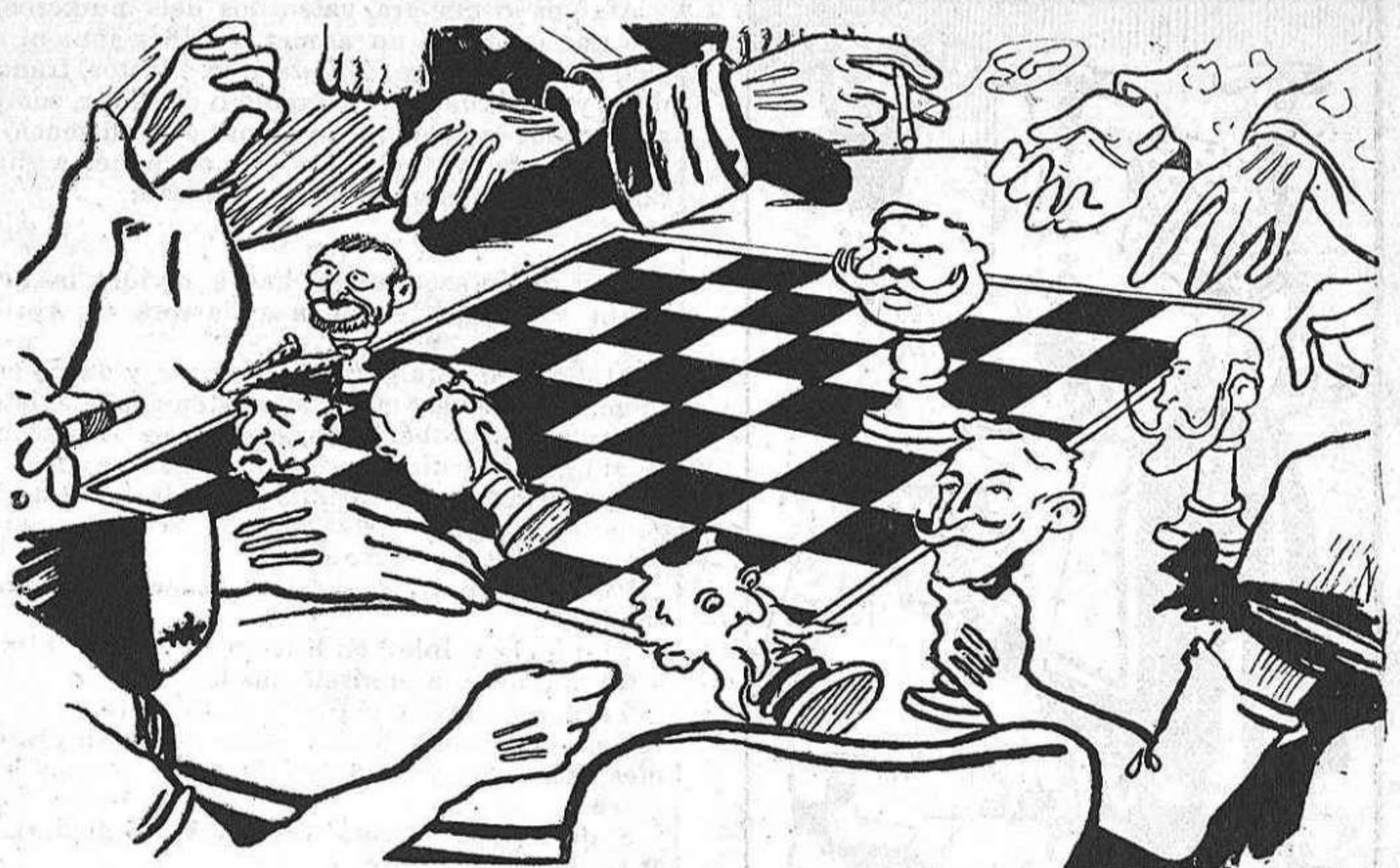
Caballers: Noy de las mostras, Joseph Gorina Roca, Enrich Doménech y Músclus: Endavant y crits.

Caballer: C

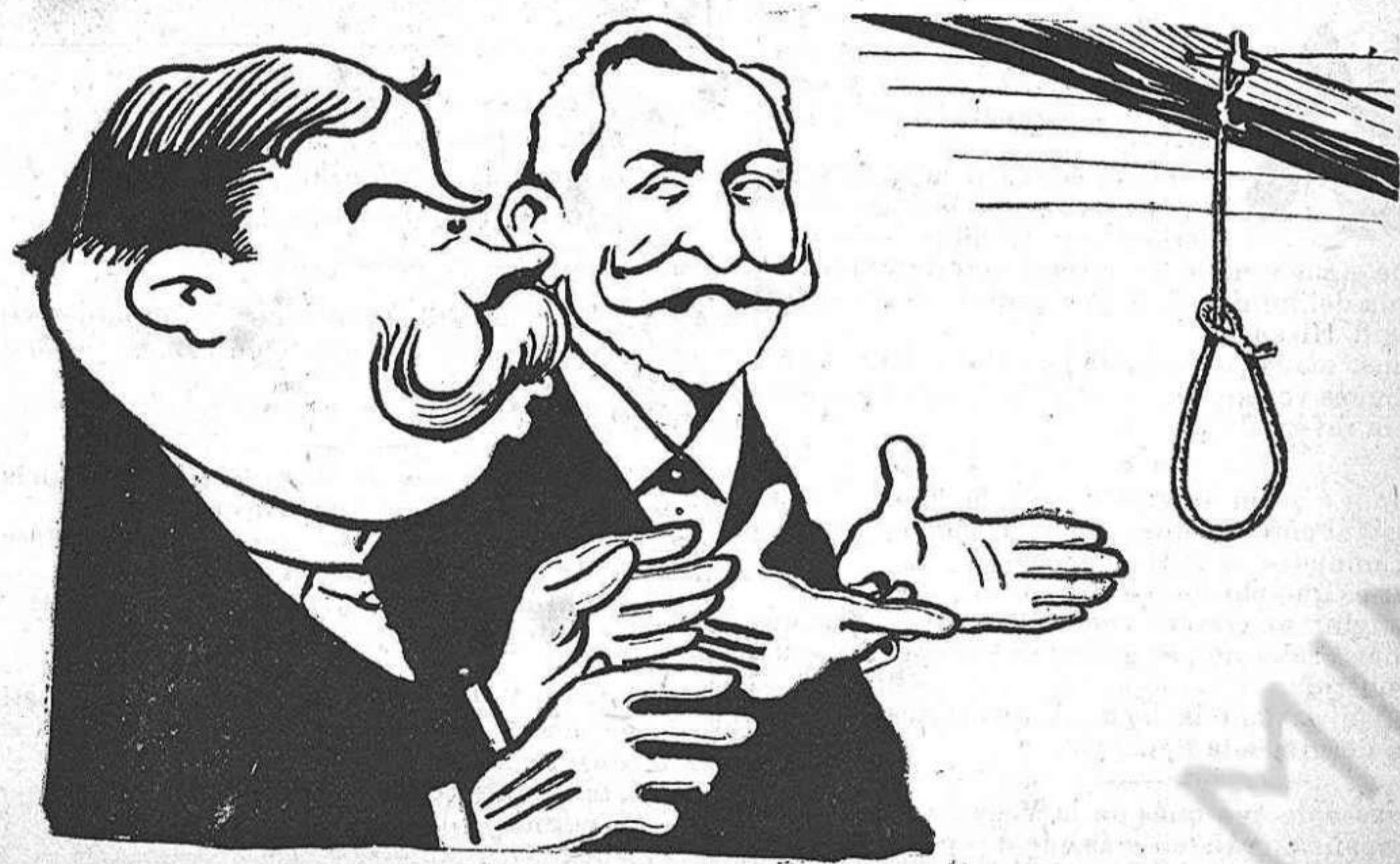
Història de l'última crissis ministerial

Una de les primeres causes va ser aquesta.

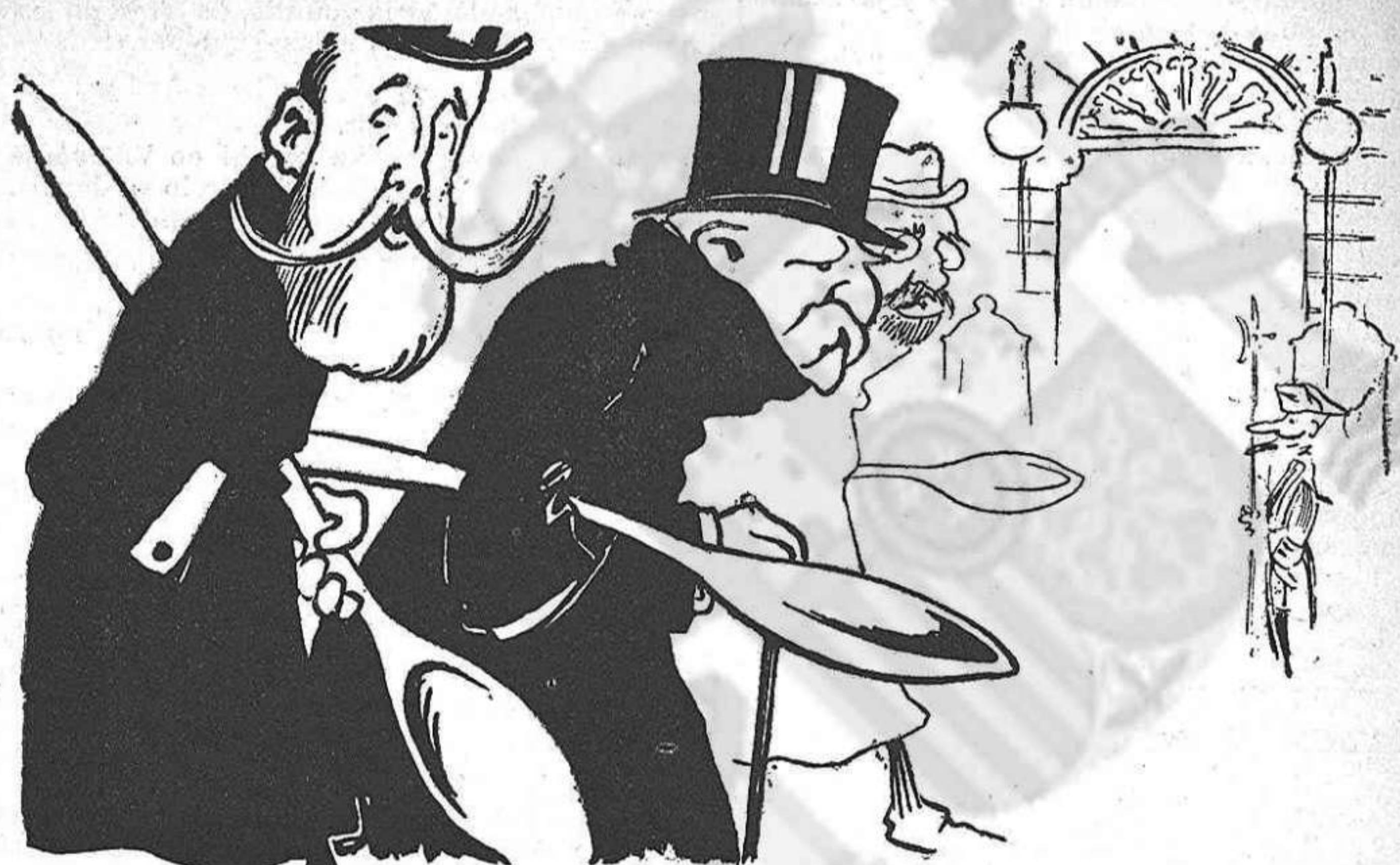
Y aquesta va ser un'altra.

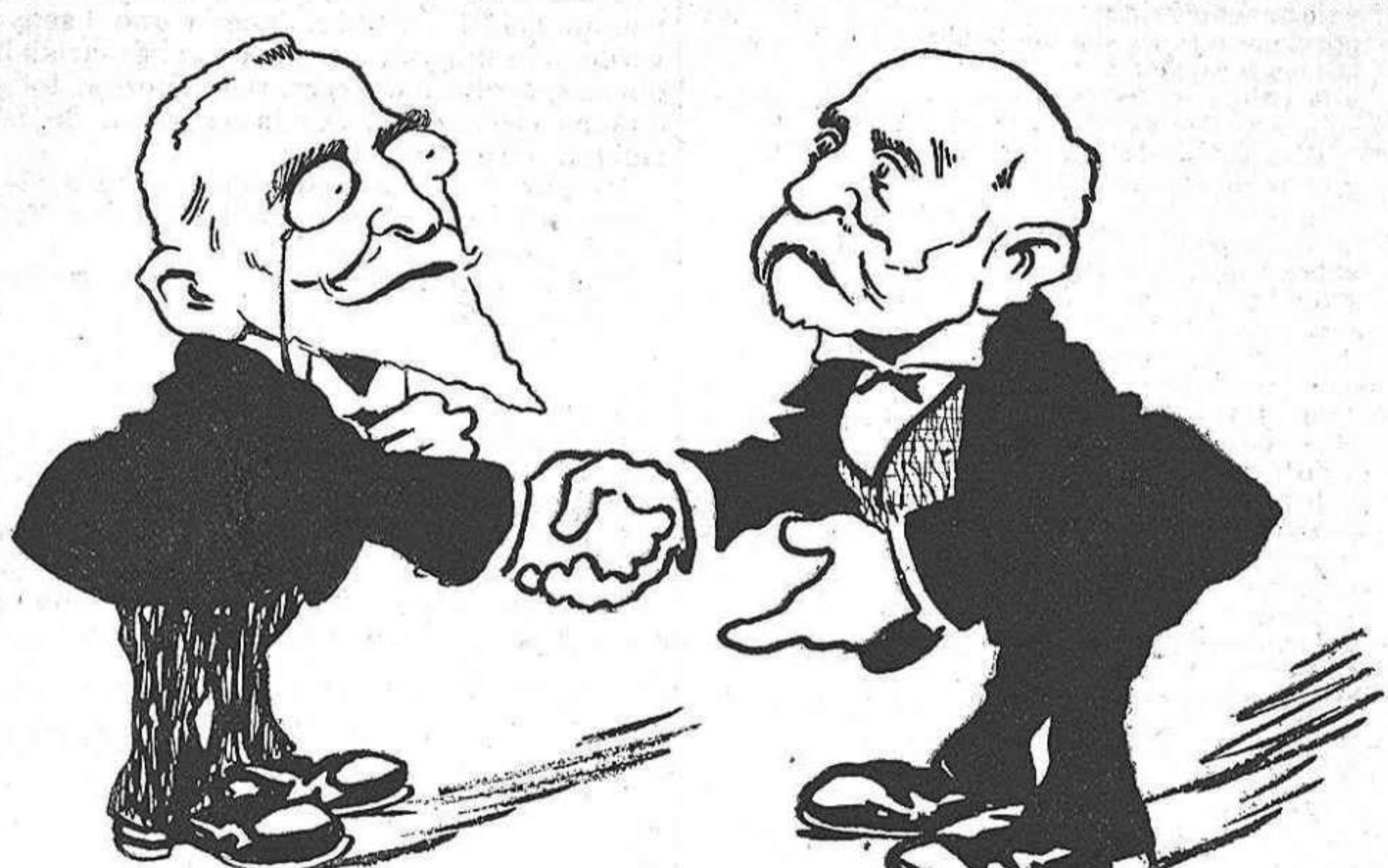
—Senyor Maura, si jo'm faig càrrec del poder, ¿puch contar ab el seu apoyo?
—Ja ho crech! Aquí li tinch preparat.

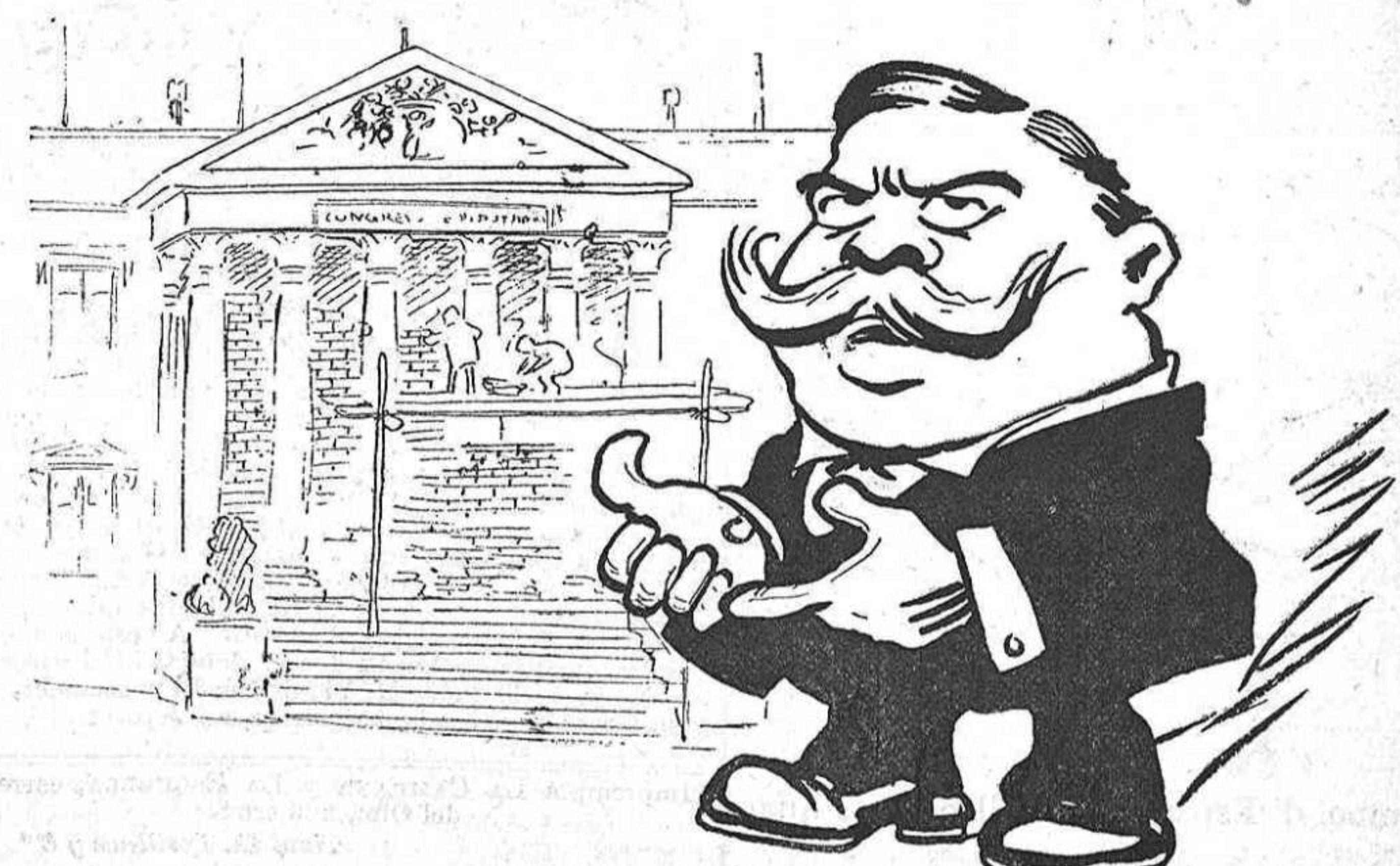
En Silvela va declarar que per ell això no es mes que un cinematògrafo.

Monteristas y moretistes, que ja tenian la cullera à punt, estan trayent foch pels caixals.

En canvi 'ls republicans, al veure la manera com els monàrquichs els aplanan el camí, no caben à la pell d' alegria.

—¿Qué penso fer ab las Corts? Aquí teniu la meva resposta: ¡Aparedarlas!

Pi i MAROL
Decididament, l'os està molt escurat, però jencare, encare pot lleparse una mica!